

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว
วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๙
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๖๒๖
E-mail: doae.pmd2566@gmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูข้าว

๑. สถานการณ์การปลูกข้าว

พื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ๗๔ จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น ๒๖,๒๖๒,๗๓๒.๘๐ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวที่สำคัญ

๒.๑ หนอนห่อใบข้าว พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี พิจิตร สงขลา นนทบุรี และจังหวัดอุทัยธานี รวมจำนวน ๕๒๐.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๒๐ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๔๕๒.๒๕ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๘.๐๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน	๔.๒๕.๐๐ ไร่
๑) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน	๖๑.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน	๔๕๕.๐๐ ไร่

๒.๒ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย สุรินทร์ และจังหวัดชัยภูมิ รวมจำนวน ๕๗.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๐๒ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕๗.๒๕ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน	๗.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน	๐.๒๕ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน	๕๐.๐๐ ไร่

๒.๓ หนอนกอข้าว พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น บุรีรัมย์ สกลนคร และจังหวัดกาฬสินธุ์ รวมจำนวน ๑๘.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๐๑ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่ สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๘.๕๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน	๕.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน	๒.๐๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน	๑๑.๕๐ ไร่

๒.๔ เพลี้ยจักจั่นสีเขียว พบการระบาดในข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน ในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมจำนวน ๓.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๐๐๑ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓.๐๐ ไร่)

๒.๕ โรคไหม้ข้าว พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ นนทบุรี ขอนแก่น บุรีรัมย์ และจังหวัดร้อยเอ็ด รวมจำนวน ๓๔๒.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๑๓ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๖.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๔๘.๕๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน	๙.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน	๖๒.๐๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน	๒๗๑.๕๐ ไร่

๒.๖ โรคขอบใบแห้งข้าว พบการระบาดในข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ รวมจำนวน ๔๐.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๐๒ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๐.๐๐ ไร่)

๒.๗ โรคใบสีส้ม พบการระบาดในข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน ในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมจำนวน ๙.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๐๐๓ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙.๐๐ ไร่)

๒.๘ โรคใบขีดสีน้ำตาล พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี สกลนคร บุรีรัมย์ และจังหวัดร้อยเอ็ด รวมจำนวน ๔๐.๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๐๒ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๐.๑๑ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน จำนวน ๓.๐๐ ไร่

๒) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๓๗.๑๑ ไร่

๓.๑ การควบคุมหนอนห่อใบข้าว

สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ที่พบการระบาด ลงพื้นที่สำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดของหนอนห่อใบข้าว พร้อมให้ความรู้แก่เกษตรกรแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดหนอนห่อใบข้าว และหลักการปฏิบัติการปลูกข้าวอย่างถูกวิธีให้องค์ความรู้เรื่องการปลูกและจัดการกับศัตรูพืชกรรมวิธีการปรับปรุงดิน และแนะนำให้เกษตรกรไถตากหน้าดิน ๑๕ วัน ก่อนเพาะปลูกข้าวในฤดูกาลถัดไป พร้อมแนะนำเกษตรกรหากพบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารเคมีป้องกันกำจัด ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรและกรมการข้าว

๓.๒ การควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอร่วมมือกับศูนย์วิจัยข้าว ลงพื้นที่ตรวจสอบและให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่พบการระบาด แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในแปลง พร้อมให้คำแนะนำวิธีการใช้และวิธีการผลิตขยายเชื้อราบีวเอร์เรีย เพื่อนำไปใช้ในพื้นที่ที่พบการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แนะนำให้เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ค่อนข้างต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๒ สุพรรณบุรี ๙๐ สุพรรณบุรี ๖๐ ปทุมธานี ๑ เป็นต้น และควบคุมน้ำในแปลงนาให้พอดีดินเปียกหรือมีน้ำเรี่ยผิวดินนาน ๗ - ๑๐ วัน แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเองสลับกันไป จะช่วยลดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แจ้งเตือนประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร ฝ้าระวังการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลผ่านกลุ่ม Line เกษตรกร และกลุ่ม Line ผู้นำชุมชน หมอพืชชุมชน หากพบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารเคมีป้องกันกำจัด ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร และกรมการข้าว

๓.๓ การควบคุมหนอกอข้าว

สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ที่พบการระบาด ลงพื้นที่ตรวจสอบและติดตามสถานการณ์การระบาดของหนอกอข้าว พร้อมให้ความรู้แก่เกษตรกรแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโดยการไถหน้าท่วมและไถดินเพื่อทำลายหนอนและดักแด้ของหนอกอข้าวที่อยู่ตามตอซัง หรือปลูกพืชอื่นเพื่อตัดวงจรชีวิตของหนอกอข้าวปลูกพืชหมุนเวียน หากพบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารเคมีป้องกันกำจัด ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรและกรมการข้าว

๓.๔ การควบคุมเพลี้ยจักจั่นสีเขียว

สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับเจ้าหน้าที่จากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านการอารักขาพืช ลงพื้นที่ตรวจสอบและติดตามสถานการณ์การระบาดของเพลี้ยจักจั่นสีเขียว พร้อมให้ความรู้แก่เกษตรกรแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดเพลี้ยจักจั่นสีเขียว โดยแนะนำเกษตรกรใช้แสงไฟล่อแมลงและทำลายเมื่อมีการระบาดรุนแรง ปลูกข้าวพร้อม ๆ กัน และปล่อยพื้นที่ว่างไว้ระยะหนึ่ง เพื่อตัดวงจรชีวิตของแมลง และปลูกข้าวพันธุ์ต้านทาน กข๔ กข๙ กข๒๑ กข๒๓ สุพรรณบุรี ๖๐ สุพรรณบุรี ๙๐ พิษณุโลก ๒ ชุมแพ ๖๐ เก้ารวง ๘๘ แก่นจันทร์ นางพญา ๑๓๒ พวงไร่ ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนเกษตรกรให้สำรวจและฝ้าระวังการระบาดของเพลี้ยจักจั่นสีเขียว พร้อมแนะนำเกษตรกรผ่านกลุ่ม Line เกษตรกร และกลุ่ม Line ผู้นำชุมชน หมอพืชชุมชน หากพบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารเคมีป้องกันกำจัด ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรและกรมการข้าว

๓.๕ การควบคุมโรคไหม้ข้าว

๓.๕.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ที่พบการระบาด ลงพื้นที่สำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคไหม้ข้าว พร้อมให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดโรคไหม้ข้าวแก่เกษตรกรด้วยวิธีผสมผสาน พร้อมทั้งแนะนำวิธีการผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาแก่เกษตรกร โดยได้รับการสนับสนุนหัวเชื้อไตรโคเดอร์มาจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในพื้นที่และประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนเกษตรกรให้หมั่นสำรวจ

ติดตามและเฝ้าระวังการระบาดของโรคไหม้ข้าวในพื้นที่แปลงปลูกของตนเองอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้รีบทำการป้องกันกำจัดทันที

๓.๕.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช สนับสนุนหัวเชื้อไตรโคเดอร์มาให้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการที่จะผลิตและขยายเพื่อใช้ในพื้นที่ที่พบการระบาด ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ

๓.๖ การควบคุมโรคขอบใบแห้ง

สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ที่พบการระบาดร่วมกับเจ้าหน้าที่จากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตร ด้านการอารักขาพืช ลงพื้นที่ตรวจสอบการระบาดของโรคขอบใบแห้ง พร้อมสนับสนุนเชื้อจุลินทรีย์ปฏิปักษ์ บาซิลลัส ซับทิลิส (*Bacillus subtilis*) และเชื้อราไตรโคเดอร์มาแก่เกษตรกร และให้คำแนะนำการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดการระบาดของโรคขอบใบแห้งแก่เกษตรกรที่พบการระบาดในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์เตือนเกษตรกรเฝ้าระวังในแปลงปลูกข้าวของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการเข้าทำลายของโรคขอบใบแห้ง ในพื้นที่ที่พบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารเคมีป้องกันกำจัด ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรและกรมการข้าว

๓.๗ การควบคุมโรคใบสีส้ม

สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับเจ้าหน้าที่จากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตร ด้านการอารักขาพืช ลงพื้นที่ตรวจสอบและติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคใบสีส้ม พร้อมให้ความรู้แก่เกษตรกรแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโรคใบสีส้ม โดยแนะนำเกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวต้านทานแมลงเพลี้ยจักจั่นสีเขียว เช่น กข๑ กข๓ กำจัดวัชพืช และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะนำโรค และประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนเกษตรกรให้สำรวจและเฝ้าระวังการระบาดของโรคใบสีส้ม พร้อมแนะนำเกษตรกรผ่านกลุ่ม Line เกษตรกร และกลุ่ม Line ผู้นำชุมชน หมอพืชชุมชน หากพบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารเคมีป้องกันกำจัด ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรและกรมการข้าว

๓.๘ การควบคุมโรคใบขีดสีน้ำตาล

สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอร่วมมือกับศูนย์วิจัยข้าว ลงพื้นที่ตรวจสอบและติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคใบขีดสีน้ำตาล พร้อมให้ความรู้และสนับสนุนเชื้อราเชื้อราไตรโคเดอร์มาแก่เกษตรกรแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโรคใบขีดสีน้ำตาล โดยแนะนำเกษตรกรใช้ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐) อัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ สามารถช่วยลดความรุนแรงของโรคได้ และประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนเกษตรกรให้สำรวจและเฝ้าระวังการระบาดของโรคใบขีดสีน้ำตาล พร้อมแนะนำเกษตรกรผ่านกลุ่ม Line เกษตรกร และกลุ่ม Line ผู้นำชุมชน หมอพืชชุมชน วิทยุชุมชน และประชาสัมพันธ์จังหวัด หากพบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารเคมีป้องกันกำจัด ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรและกรมการข้าว

๔. คำแนะนำและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่พบการระบาด

ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
1. หนอนห่อใบข้าว ชื่อวิทยาศาสตร์ : <i>Cnaphalocrocis medinalis</i> (Guenée)	1. หมั่นสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ 2. กำจัดพืชอาศัย เช่น หญ้าข้าวนก หญ้านกสีชมพู หญ้าปล้อง หญ้าไซ หญ้าชันกาด และข้าวป่า 3. ในพื้นที่ที่มีการระบาดเป็นประจำควรปลูกข้าว 2 พันธุ์ขึ้นไป โดยปลูกสลับพันธุ์กัน จะช่วยลดความรุนแรงของการระบาด 4. ไม่ควรใช้สารฆ่าแมลงชนิดเม็ดและสารกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์หรือสารผสมสาร ไพรีทรอยด์สังเคราะห์ ในข้าวอายุหลังหว่าน 40 วัน เพราะศัตรูธรรมชาติจะถูกทำลาย ทำให้เกิดการระบาดของหนอนห่อใบข้าวรุนแรงได้ในระยะข้าวตั้งท้อง-ออกรวง 5. เมื่อตรวจพบผีเสื้อหนอนห่อใบข้าว 4-5 ตัวต่อตารางเมตร และพบใบข้าวถูกทำลายมากกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ในข้าวอายุ 15-40 วัน ใช้สารฆ่าแมลงประเภทดูดซึม เช่น - ฟิโปรนิล (fipronil) 5% SC อัตรา 30-50 มิลลิลิตร

ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
	โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะพื้นที่มีใบถูกทำลายจนเห็นรอยขาวๆ
2. เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ชื่อวิทยาศาสตร์ : <i>Nilaparvata lugens</i>	1. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติเพื่อใช้ควบคุมการระบาด เช่น มวนเขียวดูดไข่ แมงมุมสุนัขป่า เป็นต้น 2. ไม่ใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในปริมาณที่มากเกินไป เพราะจะทำให้ต้นข้าวอวบเหมาะแก่การเข้าทำลาย 3. ควบคุมระดับน้ำในนาข้าว โดยการระบายน้ำออกเป็นครั้งคราวแบบเปียกสลับแห้ง 4. เมื่อตรวจพบสัดส่วนของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลตัวเต็มวัยต่อมวนเขียวดูดไข่ ระหว่าง 6 :1- 8 :1 หรือตัวอ่อนวัยที่ 1-2 เมื่อข้าวอายุ 30-45 วัน จำนวนมากกว่า 10 ตัวต่อต้น ให้ใช้สารกำจัดแมลง - บuprofezin (Buprofezin) 10% WP อัตรา 25 กรัม - etofenprox (Etofenprox) 10% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - บuprofezin/ไอโซพโรคาร์บ (Buprofezin /Isoprocarb) 5%/20% WP อัตรา 50 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่น ทุก 7 วัน และให้สลับกลุ่มสาร 5. เมื่อพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลส่วนใหญ่เป็นตัวเต็มวัย จำนวนมากกว่า 1 ตัวต่อ 1 ต้น และไม่พบหรือพบมวนเขียวดูดไข่น้อยมาก ให้ใช้สาร - etofenprox (Etofenprox) 10% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - ไอโซพโรคาร์บ (Isoprocarb) 50% WP อัตรา 60 กรัม - ฟีนอบูคาร์บ (Fenobucarb) 50% EC อัตรา 60 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่น ทุก 7 วัน และให้สลับกลุ่มสาร 6. ในระยะข้าว ตั้งท้องถึงออกรวง เมื่อพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 10 ตัวต่อกอ หรือ 1 ตัวต่อ 1 ต้น และพบมวนเขียวดูดไข่จำนวนน้อยมากให้ใช้สาร - thiamethoxam (Thiamethoxam) 25% WP อัตรา 2 กรัม - dinotefuran (Dinotefuran) 10% WP อัตรา 15 กรัม - clothianidin (Clothianidin) 16% SG อัตรา 6-9 กรัม - ethiprole (Ethiprole) 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร และให้สลับกลุ่มสาร
3. หนอนกอข้าว	1. เผาตอซังหลังการเก็บเกี่ยว ใช้น้ำท่วมและไถดินเพื่อทำลายหนอนและดักแด้ของหนอนกอข้าวที่อยู่ตามตอซัง 2. ปลุกพืชอื่นเพื่อตัดวงจรชีวิตของหนอนกอข้าว ปลุกพืชหมุนเวียน 3. ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป ทำให้ใบข้าวงามหนอนกอชอบวางไข่ 4. ใช้แสงไฟล่อตัวเต็มวัยและทำลาย เมื่อมีการระบาดรุนแรง 5. ไม่ใช้สารฆ่าแมลงชนิดเม็ดในนาข้าว เพื่อช่วยให้ศัตรูธรรมชาติพวกแตนเบียนไข่และแตนเบียนหนอนของหนอนกอข้าว สามารถควบคุมประชากรหนอนกอข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6. เมื่อพบอาการข้าวยอดเหี่ยวในระยะข้าวอายุ 3 - 4 สัปดาห์หลังหว่าน/ปักดำในระดับ 10 - 15 เปอร์เซ็นต์ ให้ใช้สารชนิดพ่นน้ำ เช่น carbosulfen 20% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วแปลงเพียงครั้งเดียว
4. เพลี้ยจักจั่นสีเขียว ชื่อวิทยาศาสตร์ : <i>Nephotettix virescens</i> (Distant)	1. หมั่นสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ 2. ใช้แสงไฟล่อแมลงและทำลายเมื่อมีการระบาดรุนแรง 3. ปลุกข้าวพร้อม ๆ กัน และปล่อยพื้นนาว่างไว้ระยะหนึ่ง เพื่อตัดวงจรชีวิตของแมลง

ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
	4. ปลุกข้าวพันธุ์ต้านทาน กข4 กข9 กข21 กข23 สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 พิษณุโลก 2 ชุมแพ 60 แก้วรวง 88 แก่นจันทร์ นางพญา 132 พวงไระ 5. ใช้สารฆ่าแมลงตามคำแนะนำในตารางที่ 2 เมื่อมีการระบาดของโรคใบสีส้ม
5. โรคไหม้ข้าว สาเหตุ : เกิดจากเชื้อรา <i>Pyricularia grisea</i> Sacc.	1. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ 2. ใช้เมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม อัตรา 15-20 กิโลกรัมต่อไร่ 3. การใช้ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม 4. การใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น ปทุมธานี 1 สุพรรณบุรี 1,2 กข 41 5. การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 200 ลิตร 6. คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไตรโซคาโซล คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ อัตราตามคำแนะนำในฉลาก 7. การใช้สารเคมี เช่น อิติเฟนฟอส 50% อัตรา 20-25 CC/น้ำ 20 ลิตร บลาสติซิดิน เอส 2% EC อัตรา 20-25 CC/น้ำ 20 ลิตร
6. โรคขอบใบแห้ง เชื้อสาเหตุ : เชื้อแบคทีเรีย <i>Xanthomonas oryzae</i> <i>pv. oryzae</i> (ex Ishiyama) Swings et al.	1. ใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทาน เช่น สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2 และ พันธุ์กข23 2. ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่น 3. ใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันการเกิดโรค เช่น เชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลีส) หากพบอาการของโรครุนแรงให้พ่นทุก 7 วัน หรือคลุกเมล็ดก่อนการปลูก อัตราตามฉลากแนะนำ 4. ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้ เช่น พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 กข6 เหนียวสันป่าตอง พิษณุโลก 2 5. เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว แนะนำให้ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช ดังนี้ - ไอโซโพรไทโอเลน (Isoprothiolane) - คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ (Copper hydroxide) 77% WP - เซตรีฟโตมัยซินซัลเฟต+ออกซีเตตราไซคลินไฮโดรคลอไรด์ - ไตรเบซิกคอปเปอร์ซัลเฟต (Tribasic Coppersulfate) 34.5% W/V SC โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นตามอัตราที่ระบุในฉลาก
7. โรคใบสีส้ม เชื้อสาเหตุ : เชื้อไวรัส <i>Rice Tungro Bacilliform Virus</i> (RTBV) และ <i>Rice Tungro Spherical Virus</i> (RTSV)	1. ใช้พันธุ์ข้าวต้านทานแมลงเพลี้ยจักจั่นสีเขียว เช่น กข1 กข3 2. กำจัดวัชพืช และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะนำโรค 3. ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงพาหะ ได้แก่ ใช้สารฆ่าแมลงในระยะที่แมลงเป็นตัวอ่อน เช่น - ไดโนทีฟูเรน (Dinotefuran) 10% WP - บuprofezin (Buprofezin) 10% WP - etofenprox (Etofenprox) 10% EC โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นตามอัตราที่ระบุในฉลาก ไม่ควรใช้สารฆ่าแมลงผสมกันหลายๆ ชนิด หรือใช้สารฆ่าแมลงผสมสารกำจัดโรคพืชหรือสารกำจัดวัชพืช เพราะอาจทำให้ประสิทธิภาพของสารฆ่าแมลงลดลง ไม่ใช้สารกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์ เช่น ไซเพอร์มีทริน ไซฮาโลทริน เดลต้ามีทริน
8. โรคใบขีดสีน้ำตาล เชื้อสาเหตุ : เชื้อไวรัส <i>Cercospora oryzae</i> I. Miyake	1. สำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ 2. ใช้ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) อัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ สามารถช่วยลดความรุนแรงของโรคได้ 3. ถ้าพบโรคระบาดของโรครุนแรงในระยะแตกกอ ให้ฉีดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น

ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
	คาร์เบนดาซิม เนื่องจากเชื้อสาเหตุทำให้เกิดโรคเมล็ดต่าง

๕. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๙

ภาคกลาง และภาคตะวันออก ระวัง : เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนกอข้าว หนอนห่อใบข้าว
โรคไหม้ข้าว และโรคขอบใบแห้ง

ภาคเหนือ ระวัง : เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนห่อใบข้าว โรคไหม้ข้าว และโรคขอบใบแห้ง

ภาคใต้ ระวัง : เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนกอข้าว หนอนห่อใบข้าว โรคขอบใบแห้ง และโรคไหม้ข้าว

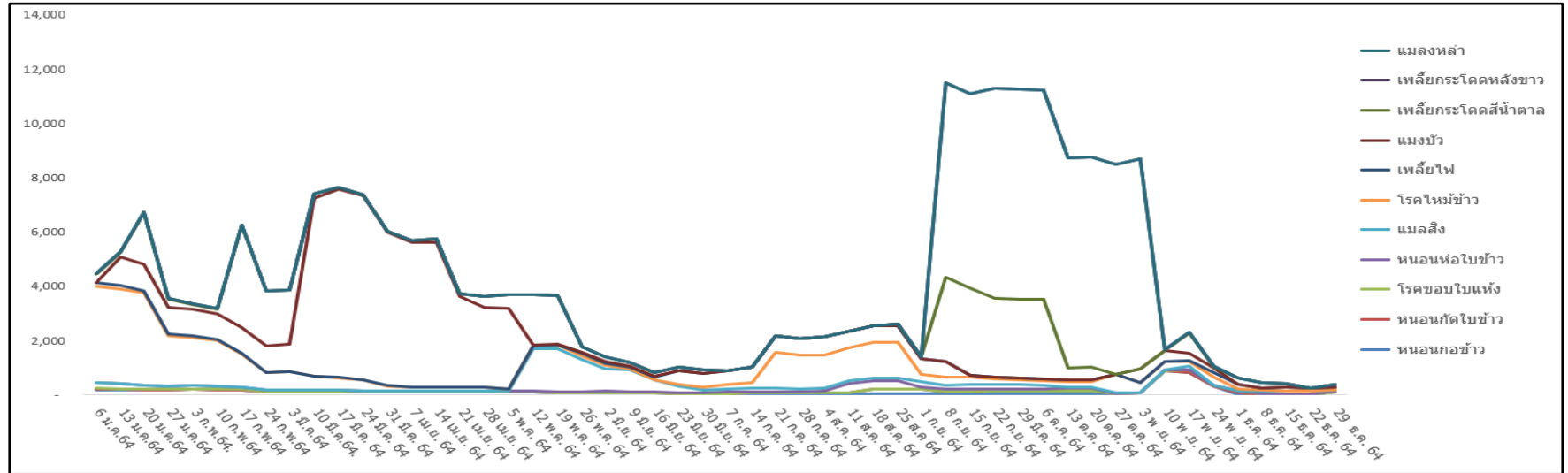
ภาคตะวันตก ระวัง : เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนห่อใบข้าว โรคขอบใบแห้ง และโรคไหม้ข้าว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระวัง : เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยไฟข้าว หนอนกอข้าว หนอนห่อใบข้าว
โรคไหม้ข้าว และโรคขอบใบแห้ง

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของศัตรูข้าว

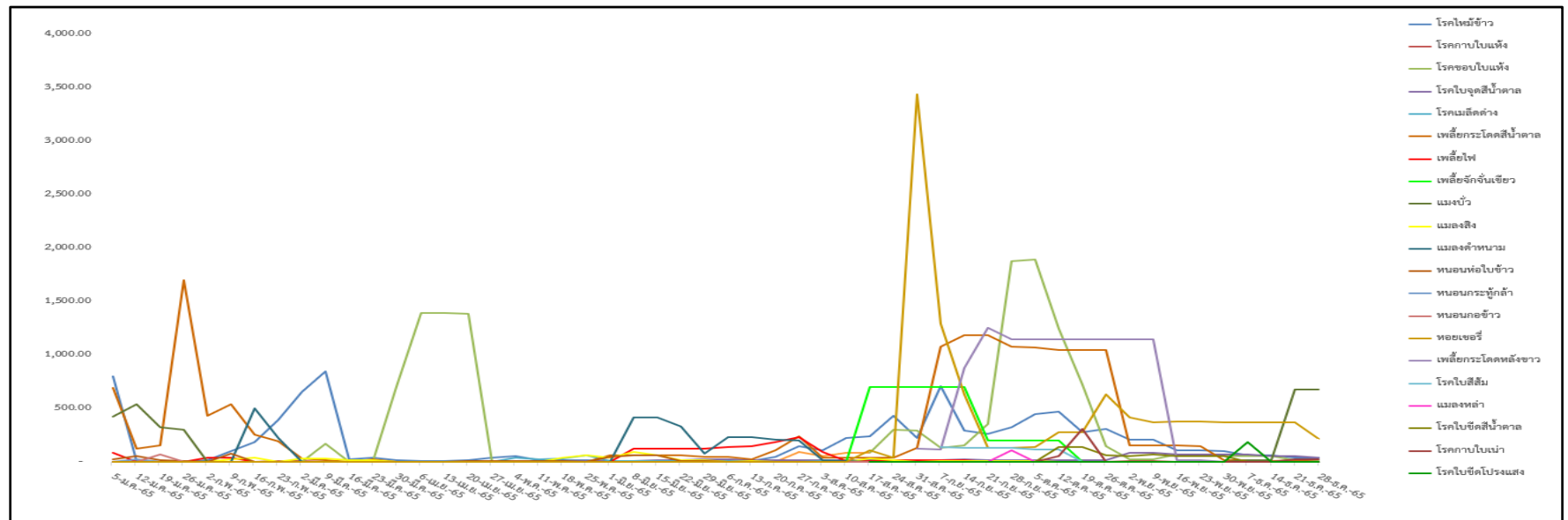
ระหว่างปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

พื้นที่ระบาด (ไร่)

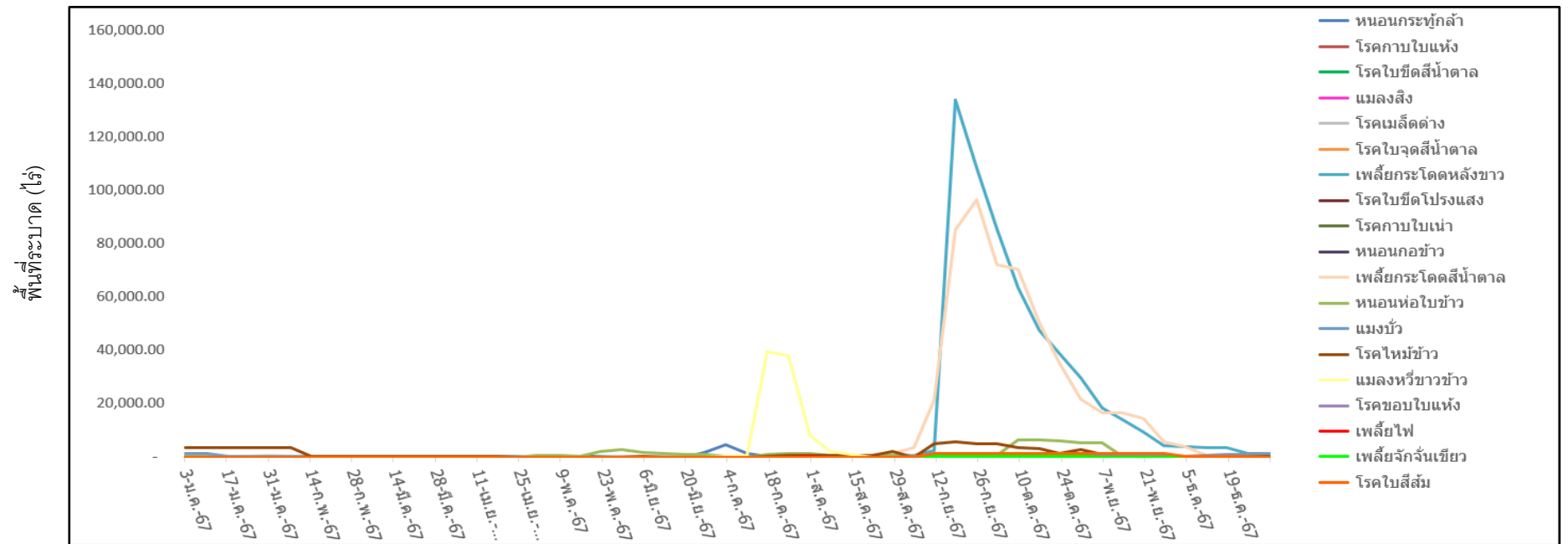
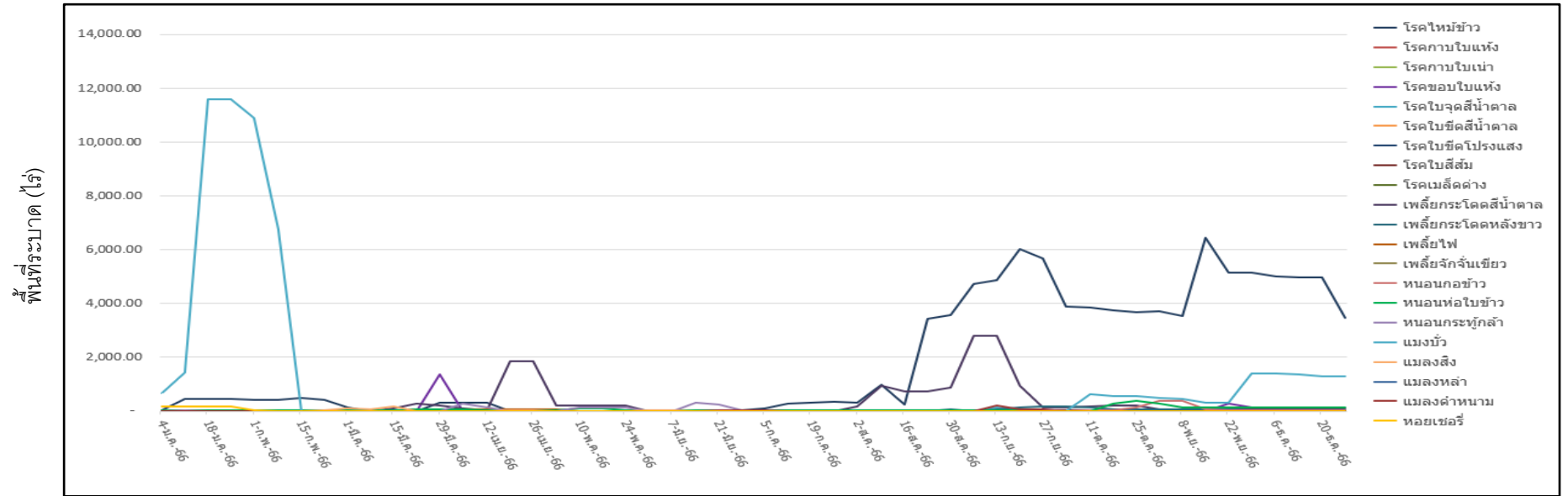

ปี ๒๕๖๔

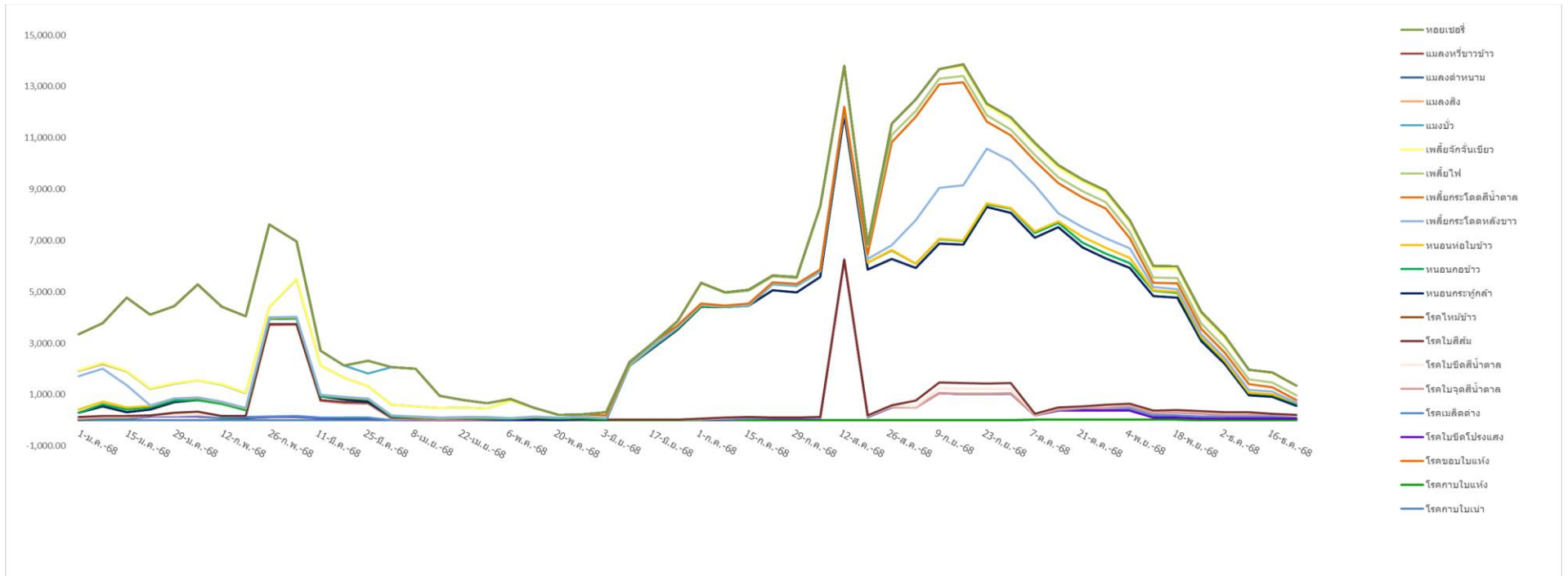
พื้นที่ระบาด (ไร่)

ปี ๒๕๖๕

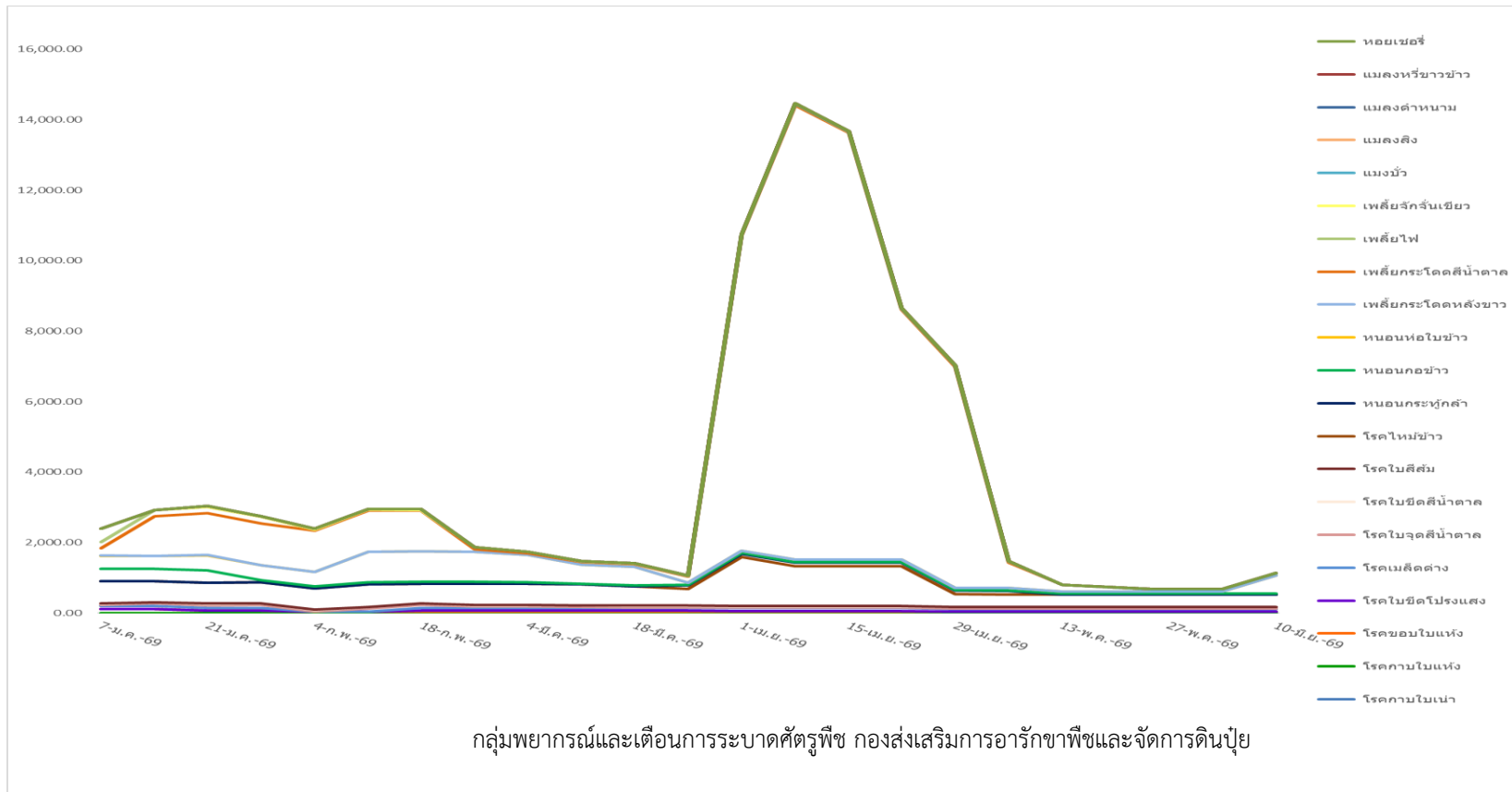

พื้นที่ระบาด (ไร่)

ปี ๒๕๖๘

พื้นที่ระบาด (ไร่)

ปี ๒๕๖๙

หนอนห่อใบข้าว	๕๒๐.๒๕	ไร่
เพลี้ยกระโดดหลังขาว		ไร่
เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล	๕๗.๒๕	ไร่
หนอนกอข้าว	๑๘.๕๐	ไร่
แมลงบัว		ไร่
โรคไหม้ข้าว	๓๔๒.๕๐	ไร่
โรคขอบใบแห้ง	๔๐๐๐	ไร่
เพลี้ยไฟข้าว		ไร่
โรคใบขีดสีน้ำตาล	๔๐.๑๑	ไร่
โรคใบจุดสีน้ำตาล	๑๑.๐๐	ไร่